

Bahasa Melayu

Tingkatan
3
KSSM

SISTEM BAHASA

Arah: Jawab semua soalan dalam setiap bahagian.

BAHAGIAN A Objektif Aneka Pilihan

Soalan 1 – 10

Lengkapkan ayat-ayat yang berikut dengan memilih jawapan yang paling sesuai.

Soalan 1 berdasarkan gambar di bawah.

1. Orang ramai berkerumun untuk menyaksikan _____ luar biasa penjual ubat itu.
A tabiat
B telatah
C ragam
D aksi

2. Abang mengawal perbelanjaannya setiap hari supaya tidak _____ wang pada hujung bulan.
A kecukupan
B ketiadaan
C kesempitan
D kecetekan

3. Danish tidak dibenarkan pulang _____ ibu bapanya belum menjemputnya.
A selagi
B sementara
C sewaktu
D supaya

4. _____ yang tidak menghadiri latihan sukan petang semalam, sila berjumpa dengan Cikgu Yusri.
A Bila-bila
B Mana-mana
C Siapa-siapa
D Apa-apa

Soalan 5 berdasarkan gambar di bawah.

5. Para pelancong itu _____ sungai dengan perahu sambil menikmati keindahan alam.
A melintasi
B mengharungi
C menyusuri
D menyeberangi

6. Pak Jamil _____ apabila isterinya yang berada di dapur meneriak namanya.
A tersentak
B terpukau
C tercengang
D termenung

7. Pak Akob meraut buluh sehingga _____ untuk dibawa ketika memburu di dalam hutan.
A tajam   **C** pendek
B runcing   **D** nipis

8. Banyak faedah yang diperoleh _____ amalan bergotong-royong dan bekerjasama.
A dalam
B dari
C terhadap
D daripada

9. Wartawan itu sentiasa membawa kamera _____ buku catatan ke mana-mana sahaja dia pergi.
A dan
B dengan   **C** sambil
D seraya

10. Juruukur itu sedang _____ kawasan yang sesuai untuk dijadikan tapak rumah.
A menyusun atur   **C** mengawal selia
B mengenal pasti   **D** menentu arah

Soalan 11 – 15

Pilih ayat-ayat yang menggunakan **perkataan berhuruf condong** dengan betulnya.

11. I Pada *pengajaran* saya, budak-budak yang nakal patut dirotan.
 II Jadikanlah kesilapan yang telah kamu lakukan sebagai *pengajaran*.
 III Sebelum memulakan *pengajaran*, guru seharusnya menarik perhatian murid-murid terhadap tajuk yang akan dibincangkan.
 IV Asam rebus yang dimasak oleh Salwa sedap kerana dia menyediakannya berdasarkan *pengajaran* ibunya.
A I dan II sahaja   **C** I, II dan III sahaja
B III dan IV sahaja   **D** II, III dan IV sahaja

12. I Hubungan Zamarul dengan adiknya *tajam* kerana berebut harta.
 II Penjual daging itu menggunakan pisau yang *tajam* untuk memudahkan kerjanya.
 III Semua murid yang melanggar disiplin itu berasa takut apabila Cikgu Hasnan memandang mereka dengan pandangan yang *tajam*.
 IV Gadis itu terpaksa membiarkan beg tangannya diambil kerana pemuda itu menghunus senjata *tajam*.
A I dan II sahaja   **C** I, II dan III sahaja
B III dan IV sahaja   **D** II, III dan IV sahaja

13. I Pak Ghani gembira apabila melihat semua pokok di dusunnya berbau *lebat*.
 II Rambutnya yang hitam dan *lebat* itu menyebabkan dia ditawarkan peluang untuk menjadi model dalam iklan syampu.
 III Perlawanan bola jaring peringkat daerah kami ditangguhkan kerana hujan *lebat*.
 IV Pengacara wanita yang bermulut *lebat* itu tidak henti-henti bercakap bagi murai dicabut ekor.
A I dan II sahaja   **C** I, II dan III sahaja
B III dan IV sahaja   **D** II, III dan IV sahaja

14. I Perahu nelayan itu *terumbang-ambing* akibat dilambung ombak.
 II Pelajaran Nadia *terumbang-ambing* semenjak ibu bapanya berpisah.
 III Lelaki tua itu kelihatan *terumbang-ambing* ketika berjalan di atas jejantas.
 IV Penyanyi itu *terumbang-ambing* sewaktu menjawab soalan wartawan dalam bahasa Inggeris.

- A** I dan II sahaja   **C** I, II dan III sahaja
B III dan IV sahaja   **D** II, III dan IV sahaja
15. I Bunyi enjin kereta yang *kasar* itu memecah kesunyian malam.
 II Kain songket yang dibeli oleh Anita murah kerana tenunannya *kasar*.
 III Akibat terlalu kuat bekerja sejak muda, kedua-dua tapak tangan datuk *kasar*.
 IV Tindakan *kasar* pemain bola sepak itu dalam perlawanan menyebabkan kad merah dilayangkan kepadanya.
A I dan II sahaja   **C** I, II dan III sahaja
B III dan IV sahaja   **D** II, III dan IV sahaja

Soalan 16 – 20

Bahagian yang **bergaris** dalam ayat-ayat berikut mungkin mengandungi kesalahan penggunaan bahasa atau mungkin juga tidak.

Tandakan sama ada **A**, **B** atau **C** jika ayat itu mengandungi kesalahan dan tandakan **D** jika **tiada kesalahan**.

16. Beratus ekor ikan dalam kolam itu telah hanyut ke laut dalam kejadian banjir pada minggu lepas.
A Beratus ekor ikan di dalam kolam
B Beratus-ratus ekor ikan di dalam kolam
C Beratus-ratus ekor ikan dalam kolam
D Beratus ekor ikan dalam kolam
17. Nur Iman menghadiahkan sebutir subang kepada adiknya semalam.
A menghadiahkan sepasang subang
B menghadiah sebutir subang
C menghadiah sepasang subang
D menghadiahkan sebutir subang
18. Pengajuran majlis rumah terbuka diakui boleh memberikan berbagai kebaikan kepada masyarakat.
A boleh memberikan pelbagai
B dapat memberikan berbagai
C dapat memberikan pelbagai
D boleh memberikan berbagai
19. Murid-murid itu menjalankan aktiviti PAK-21 mengikut kumpulan berpandukan kepada arahan guru.
A berpandu arahan
B berpandukan arahan
C berpandu pada arahan
D berpandukan kepada arahan
20. Anas menceritakan tentang pengalaman lucu yang pernah dialaminya kepada saya sambil ketawa terbahak-bahak.
A menceritakan pengalaman
B bercerita pengalaman
C berceritakan tentang pengalaman
D menceritakan tentang pengalaman

Soalan 21 – 25

Pilih ayat-ayat yang **betul**.

21. I Kanak-kanak itu berkejar-kejaran di halaman rumah.
II Nurul disenangi oleh rakan-rakannya kerana sikapnya yang baik dan peramah.
III Hadiah ini dibalut oleh saya sebelum diserahkan kepada Husna.
IV Keluarganya membatalkan hasrat mereka untuk berkelah oleh kerana hari hujan.
- A I dan II sahaja
B III dan IV sahaja
C I, II dan III sahaja
D II, III dan IV sahaja
22. I Adik hanya tunduk bila ditanya oleh ibu tentang punca pasu bunga ibu pecah.
II Mereka saling bersalam-salaman sebelum berpisah di hujung jalan.
III Penganjuran pertandingan syarahan itu adalah untuk mencungkil bakat murid-murid.
IV Encik Fikri mengadakan majlis perkahwinan anak sulungnya secara kecil-kecilan.
- A I dan II sahaja
B III dan IV sahaja
C I, II dan III sahaja
D II, III dan IV sahaja
23. I Luqman berjaya menyelesaikan tugas itu dalam masa satu jam suku.
II Pulau Langkawi antara destinasi percutian yang terkenal di negara kita.
III Kerja memperdalam sungai itu memakan masa lebih daripada sebulan.
IV Hanya berapa orang penonton memberikan respons terhadap persembahan itu.
- A I dan II sahaja
B III dan IV sahaja
C I, II dan III sahaja
D II, III dan IV sahaja
24. I Kotak yang berisi buku itu terangkat oleh Farhan.
II Pemandu bas ekspres itu ditahan oleh polis kerana melakukan kesalahan lalu lintas.
III Tetamu kehormat itu melambai-lambaikan tangan pada hadirin sambil tersenyum.
IV Harga telefon bimbit ini sungguh amat mahal.
- A I dan II sahaja
B III dan IV sahaja
C I, II dan III sahaja
D II, III dan IV sahaja

25. I Warna kain rentang itu kuning-kuningan.
II Mak Timah sering terkenangkan anak angkatnya.
III Peragawati itu bukan sahaja cantik bahkan juga pandai bergaya.
IV Saya berdoa agar kamu memperoleh keputusan ujian yang cemerlang.
- A I dan II sahaja
B III dan IV sahaja
C I, II dan III sahaja
D II, III dan IV sahaja

Soalan 26 – 30

Pilih ayat yang mempunyai maksud yang **sama** atau maksud yang **paling hampir dengan ayat yang dicetak tebal**.

26. **Hukuman merupakan cara didikan lama dan tidak sesuai dipraktikkan oleh ibu bapa pada zaman yang moden ini.**
- A Ibu bapa sekarang tidak mengenakan hukuman kepada anak-anak kerana tidak sesuai.
B Pada zaman yang maju ini, ibu bapa tidak sesuai menggunakan hukuman dalam memberikan didikan kerana kaedah tersebut merupakan cara lama.
C Oleh sebab hukuman dianggap kaedah mengajar yang paling lama, ibu bapa tidak digalakkan untuk mempraktikkannya kerana tidak sesuai.
D Ibu bapa yang mengamalkan pendidikan cara lama, tidak sesuai mengenakan hukuman dalam mendidik anak-anak.
27. **Selain berguna untuk kemudahan pengangkutan, sungai membekalkan sumber protein kepada penduduk Kampung Jaya.**
- A Penduduk Kampung Jaya mudah mendapat sumber protein daripada sungai yang berhampiran.
B Di samping kemudahan pengangkutan di sungai, penduduk Kampung Jaya mendapat sumber protein dengan mudah.
C Penduduk Kampung Jaya bukan sahaja menggunakan sungai untuk kemudahan pengangkutan, malahan mereka mendapat sumber protein daripada sungai itu.
D Kemudahan pengangkutan memang berguna kepada penduduk Kampung Jaya, terutamanya bagi mereka yang membekalkan sumber protein di sungai.

28. "Sesiapa yang mempunyai kemusykilan, sila kemukakan soalan anda sekarang," kata Cikgu Tan kepada para peserta setelah taklimat itu selesai.

- A Cikgu Tan menyuruh sesiapa sahaja mengemukakan soalan sebaik-baik sahaja taklimat itu berakhir.
- B Para peserta mengemukakan soalan tentang kemusykilan yang dihadapi kepada Cikgu Tan setelah taklimat itu tamat.
- C Menurut Cikgu Tan, para peserta dibenarkan untuk mengemukakan soalan tentang kemusykilan yang dihadapi setelah taklimat itu selesai.
- D Sesudah taklimat itu berakhir, Cikgu Tan meminta para peserta mengemukakan soalan sekiranya mempunyai kemusykilan.

29. Kursus keusahawanan yang berlangsung selama enam bulan itu disertai oleh tiga puluh orang mahasiswa yang terdiri daripada pelbagai jurusan.

- A Tiga puluh orang mahasiswa menghadiri kursus keusahawanan yang berlangsung selama enam bulan untuk pelbagai jurusan.
- B Tiga puluh orang mahasiswa yang terdiri daripada pelbagai jurusan, menghadiri kursus keusahawanan yang akan berlangsung selama enam bulan.
- C Tiga puluh orang mahasiswa yang terdiri daripada pelbagai jurusan, menghadiri kursus keusahawanan selama enam bulan.
- D Tiga puluh orang mahasiswa menghadiri kursus keusahawanan enam bulan yang terdiri daripada pelbagai jurusan.

30. Sebagai warisan budaya yang tidak ternilai harganya, permainan tradisional wajar diketengahkan agar tidak pupus ditelan zaman.

- A Permainan tradisional yang tidak pupus ditelan zaman wajar diketengahkan kerana merupakan warisan budaya yang tidak ternilai harganya.
- B Antara warisan budaya yang tidak pupus ditelan zaman dan warisan budaya yang tidak ternilai harganya ialah permainan tradisional.
- C Permainan tradisional wajar diketengahkan kerana tidak pupus ditelan zaman, tambahan pula permainan ini warisan budaya yang tidak ternilai harganya.

- D Supaya tidak pupus ditelan zaman, permainan tradisional wajar diketengahkan kerana permainan ini warisan budaya yang tidak ternilai harganya.

Soalan 31 – 35

Pilih peribahasa yang paling sesuai.

31. Lelaki itu telah didapati bersalah kerana menggunakan wang syarikat untuk urusan peribadi. Sikapnya itu dapat diumpamakan

- A si buta kehilangan tongkat.
- B harapkan pagar, pagar makan padi.
- C marahkan nyamuk, kelambu dibakar.
- D menegakkan benang yang basah.

32. Encik Mansur telah menutup cawangan perniagaannya di negara jiran kerana tidak mahu menanggung kerugian yang lebih besar. Tindakan ini dikatakan

- A biar titik jangan tumpah.
- B nasi sudah menjadi bubur.
- C sudah terhantuk baru tengadah.
- D ukur baju di badan sendiri.

33. Farizah sangat gembira apabila kakaknya menghadiahkan sebuah komputer yang diidam-idamkannya selama ini, bak kata peribahasa

- A si buta mendapat tongkat.
- B orang mengantuk disorongkan bantal.
- C beri betis hendak paha.
- D pucuk dicita ulam mendatang.

34. Peribahasa yang berikut bermaksud perbuatan yang sia-sia, **kecuali**

- A bagai air titik ke batu.
- B embun di hujung rumput.
- C mencurahkan garam ke laut.
- D seperti hujan jatuh ke pasir.

35. Peribahasa yang berikut berkaitan dengan amalan hidup bermasyarakat, **kecuali**

- A bagai aur dengan tebing.
- B ringan sama dijinjing, berat sama dipikul.
- C carik-carik bulu ayam, lama-lama bercantum juga.
- D ke bukit sama didaki, ke lurah sama dituruni.

BAHAGIAN B Objektif Pelbagai Bentuk**KESALAHAN EJAAN**

1. Dalam ayat di bawah, terdapat **satu kesalahan ejaan**. Kenal pasti kesalahan tersebut dan tulis ejaan yang betul pada ruang jawapan yang disediakan. Anda tidak perlu menyalin ayat itu semula.

(i) Lelaki yang bermisai tebal itu penguatkuasa yang tegas dan amanah dalam melaksanakan tugas.

(ii) Semua murid di sekolah itu digalakan untuk menyertai pertandingan melukis poster bersempena dengan sambutan Bulan Kebangsaan.

(iii) Ayah meneliti plan lokasi ke rumah pengantin itu supaya tidak sesat.

---

2. Dalam petikan di bawah, terdapat **kesalahan-kesalahan ejaan**. Kenal pasti **tiga** kesalahan tersebut dan tulis ejaan yang betul pada ruang jawapan yang disediakan.

Tumbuhan pegaga pernah disyorkan oleh Pertubuhan Kesihatan Sedunia sebagai herba yang paling berhasiat. Pegaga tumbuh meliar di kawasan yang lembap, seperti di talair. Pegaga kaya dengan vitamin dan logam serta mengandungi protin, lemak, dan karbohidrat.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

3. Dalam ayat di bawah, terdapat **satu kesalahan ejaan**. Kenal pasti kesalahan tersebut dan tulis ejaan yang betul pada ruang jawapan yang disediakan. Anda tidak perlu menyalin ayat itu semula.

(i) Orang yang mencintai ilmu akan memperoleh banyak manfaat.

(ii) Lanskap di taman rekreasi yang baru dibuka itu sungguh menarik.

(iii) Syarikat kecantikan itu telah mempopularkan produk mereka dengan menaja program realiti televisyen.

KESALAHAN BAHASA

1. Dalam setiap ayat di bawah, terdapat **satu kesalahan bahasa**. Kenal pasti kesalahan tersebut dan tulis jawapan yang betul pada ruang jawapan yang disediakan. Anda tidak perlu menyalin ayat itu semula.

(i) "Kita tidak dapat menyertai latihan bola sepak pada petang ini," kata Halim dan Gunalan kepada ketua pasukan.
